U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudkyň JUDr. Marie Součkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci žalobce: **A. D.,** zastoupeného JUDr. Františkem Beranem, advokátem se sídlem Praha 7, Nad Štolou 18, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 5 Az 204/2003 – 28 ze dne 31. 3. 2004,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á.**

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobkyně advokátu JUDr. Františku Beranovi **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši **1075 Kč,** která mu bude vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí z účtu Nejvyššího správního soudu. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) nadepsaný rozsudek Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-744/VL-19-P05-2002 ze dne 18. 11. 2003. Posléze uvedeným rozhodnutím nebyl stěžovateli k jeho žádosti udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (azylový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „azylový zákon“ nebo „ZA“), a bylo vysloveno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 ZA. Městský soud v Praze po přezkoumání napadeného správního rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů dospěl k závěru, že žaloba důvodná není. Soud nezjistil, že by žalovaný porušil příslušná ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“ nebo „SŘ“), a to ani pokud jde o procesní postup při posuzování žádosti stěžovatele, ani v odůvodnění žalobou napadeného správního rozhodnutí. K otázce překážek vycestování, ke které směřovaly konkrétní žalobní námitky, soud uvedl, že napadené rozhodnutí obsahuje v tomto směru přesvědčivé odůvodnění, neboť žalovaný měl existenci překážek vycestování na straně stěžovatele řádně a konkrétně posoudit, a to jak s ohledem k důvodům,

jež stěžovatel v řízení uvedl, tak s ohledem na informace o zemi původu. K obavě stěžovatele z toho, že pro případ návratu bude v Senegalu registrován jako člověk, který uprchl a žádal o azyl, soud podotkl, že takové obavy nemohou obstát, neboť žalovaný není oprávněn poskytovat údaje takového typu státním orgánům Senegalu. Obava z nemožnosti nalézt v zemi původu uplatnění je podle soudu z hlediska aplikace § 91 ZA irelevantní. Na udělení azylu podle § 14 ZA není právní nárok a správní uvážení ohledně jeho udělení se vymyká přezkumné činnosti správního soudu. Závěrem soud uvedl, že pokud stěžovatel poukazoval na své rodinné zázemí v České republice, je třeba, aby svůj pobyt legalizoval podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „cizinecký zákon“). Vzhledem k těmto skutečnostem Městský soud v Praze v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Svou kasační stížnost stěžovatel odůvodnil tak, že napadený rozsudek mu v podstatě zakládá povinnost nuceného vycestování z území České republiky, kde žije od roku 1997 a kde má svou rodinu. Domnívá se tedy, že na jeho případ je aplikovatelné ustanovení azylového zákona o překážce vycestování vyplývající z mezinárodních závazků České republiky k respektování soukromého a rodinného života; odkazuje přitom na § 91 odst. 1 písm. b) ZA a čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Namítá, že svou situaci nemůže řešit podle cizineckého zákona, neboť se domnívá, že podmínkou legalizace jeho pobytu podle § 69a cizineckého zákona je skutečnost, že žadatel není občanem státu, který je podle zvláštního předpisu označen za bezpečný stát původu. S ohledem na argumentaci žalovaného ve správním rozhodnutí, s níž se měl soud ztotožnit, má za to, že Česká republika považuje Senegal za bezpečnou zemi původu. Doporučení dané mu Městským soudem v Praze se mu tedy jeví být účelovým. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížností napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že návrh na zahájení řízení o udělení azylu byl stěžovatelem podán dne 25. 1. 2002 a pohovor k žádosti o udělení azylu byl se stěžovatelem proveden dne 15. 2. 2002. Pohovor byl veden ve francouzském jazyce za přítomnosti tlumočnice. Ve správním řízení stěžovatel za důvod své žádosti o azyl označil nedostatek prostředků na živobytí v zemi původu, kde nemohl najít práci, neboť je tam vysoká nezaměstnanost. Doplnil rovněž, že byl členem strany povstalců proti vládě, kvůli čemuž měl problémy. Nemohl kvůli tomu získat pas a byl ve vězení. V rámci návrhu však stěžovatel rovněž uvedl, že proti němu nikdy nebylo vedeno trestní stíhání, a není proti němu vedeno ani v současné době. Stěžovatel v průběhu správního řízení uvedl, že by po svém návratu do Senegalu měl finanční problémy, byl by posuzován jako emigrant a nedostal by sociální podporu.

Usnesením Městského soudu v Praze č. j. 5 Az 204/2003 - 51 ze dne 1. 6. 2004 byl stěžovateli k ochraně jeho práv v řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát JUDr. František Beran.

Podle § 91 odst. 1 písm. b) ZA povinnost ukončit pobyt neplatí, jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Podle čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (český text publikován ve formě sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí pod č. 209/1992 Sb.), kterou je České republiky vázána, má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí

a korespondence. Podle odstavce 2 pak státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

Kasační stížnost je nepřípustná.

Stěžovatel podle zjištění Nejvyššího správního soudu v žalobě, resp. v jejím doplnění namítal, že v jeho případě mělo být rozhodnuto o existenci překážek vycestování, přičemž toto své tvrzení odůvodňoval potížemi, kterým by byl vystaven v případě svého návratu do Senegalu (finanční problémy, potíže se státními orgány po jejich zjištění, že požádal o azyl v cizí zemi). Dále stěžovatel v žalobě, resp. v jejím doplnění, namítal, že mu měl být udělen humanitární azyl podle § 14 ZA, přičemž jako důvod uvedl skutečnost, že v České republice má svou manželku a syna. Z pohledu takto vymezených žalobních bodů Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené správní rozhodnutí. Jediným stižním bodem obsaženým v kasační stížnosti stěžovatele je námitka, že v jeho případě existuje překážka vycestování ve smyslu § 91 odst. 1 písm. b) ZA, neboť jeho vycestování by bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Takový argument však stěžovatel přímo ani nepřímo v řízení o žalobě neuplatnil a Městský soud v Praze se jím pak z důvodu vázaností zásadou dispoziční ani nemohl zabývat. V takovém případě se však stěžovatelova kasační stížnost opírá jen o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Jedná se tudíž o kasační stížnost, jež je podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustná.

Pouze na okraj a aniž by následující úvahy měly jakýkoli vliv na výrok jeho rozhodnutí Nejvyšší správní soud uvádí, že v případě stěžovatele existenci překážek vycestování ve smyslu § 91 odst. 1 písm. b) ZA nezjistil. Skutečnost, že stěžovateli nebyl udělen azyl, v důsledku čehož by v případě absence jiné formy legalizace jeho pobytu na území České republiky měl její území opustit a odloučit se tak od své rodiny, nelze samu o sobě považovat za rozpornou s mezinárodními závazky České republiky, konkrétně s právem na respektování soukromého a rodinného života. Soud zde ve shodě s Městským soudem v Praze poukazuje na možnost řešení oprávnění pobytu stěžovatele podle cizineckého zákona, když režim povolování pobytu cizinců na území České republiky je třeba považovat za základní a obecný nástroj úpravy pobytu cizích státních příslušníků v případech, kdy nejsou dány podmínky stanovené zvláštními předpisy, typicky v azylovém zákoně. Možnosti stanovené pro legalizaci pobytu podle cizineckého zákona jsou pro stěžovatele otevřeny, jak správně uvedli žalovaný i Městský soud v Praze. V této souvislosti je pak třeba poukázat na to, že § 69a cizinecký zákon, jehož podmínky stěžovatel v kasační stížnosti rozebírá, upravuje pouze jednu z několika cest, jimiž se stěžovatel může domoci povolení pobytu v České republice. Navíc, žalovaný ve svém rozhodnutí neoznačil Senegal za stát, jež by byl tzv. bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 ZA, a proto ani cesta podání žádosti o povolení k pobytu cizincem ve zvláštních případech po ukončení azylového řízení podle § 69a cizineckého zákona není pro stěžovatele z tohoto důvodu uzavřena. Nejvyšší správní soud ve shodě s názorem žalovaného i Městského soudu v Praze zdůrazňuje, že celým smyslem azylového zákona je poskytnout ochranu osobám jiných států, které jsou vystaveny pronásledování z azylově relevantních důvodů nebo jež mají z takového pronásledování důvodnou obavu, a proto i hlavním účelem právní úpravy překážek vycestování je poskytnout žadateli o azyl, jež byl v řízení o udělení azylu z různých důvodů neúspěšný, ochranu před návratem do státu, v němž by byl vystaven negativnímu jednání pocházejícímu

nebo připsatelnému tomuto státu. Tak tomu ovšem v daném případě, jak Nejvyšší správní soud zjistil z podkladů obsažených ve správním a soudním spise, nebylo.

Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnost podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 104 odst. 2 s. ř. s. jako nepřípustnou odmítl.

Vzhledem k dikci § 78b odst. 1 ZA, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. nemá při odmítnutí kasační stížnosti žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Hotové výdaje a odměnu za zastupování soudem ustanovenému zástupci stěžovatele platí stát (§ 35 odst. 7 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci náleží v souladu s § 11 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněný v řízení o kasační stížnosti, tj. převzetí a přípravu zastoupení, ve výši 1000 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 75 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 1075 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 8. června 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu